

Aanpakken en Doen!

Bestuursakkoord 2014 - 2018

Emmen, mei 2014

Preambule

Wakker Emmen, de PvdA en het CDA hebben elkaar gevonden in de vorming van een nieuw college voor de bestuursperiode 2014-2018 en hebben samen dit bestuursakkoord opgesteld. Met dit akkoord laten de partijen tot uitdrukking komen dat, in overeenstemming met de bevindingen in het informatierapport, enerzijds de verkiezingsuitslag vertaald wordt in veranderingen en anderzijds de partijen met elkaar hebben afgesproken een collegiaal bestuur te vormen dat in woord en daad continuïteit en stabiliteit uitstraalt.

De omgang met elkaar als team, waarbij men op elkaar kan en mag vertrouwen en op elkaar kan terugvallen, zal als belangrijk aspect ten grondslag liggen bij het nemen van besluiten en het doen van voorstellen. Ingenomen standpunten c.q. genomen besluiten zullen door het college als collectief worden uitgedragen. Een dergelijke houding en werkwijze waarborgt de stabiliteit van het college. Een college dat kan steunen op een ruime meerderheid in de gemeenteraad hetgeen voor continuïteit van het bestuur van belang is.

De complexe opgaven die de gemeente te wachten staan vragen hierom. De bestuurskracht wordt vergroot als de grondhouding is gericht op het gezamenlijk willen oppakken van de uitdagingen die ons te wachten staan.

Voorwoord

Voor inwoners en gemeentebestuur van Emmen liggen grote opgaven in het verschiet: aanhoudend is er de noodzaak om het hoofd te bieden aan de gevolgen van het economische klimaat in Nederland en Europa; jonge mensen moeten kansen houden en grijpen om zich in onze gemeente te scholen; en jong en oud hebben mogelijkheden nodig om hun bestaanszekerheid vorm te geven.

Het aandeel dat het gemeentebestuur daarin heeft wordt vanaf 2015 uitgebreid met nieuwe taken op het gebied van de arbeidsvoorziening, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Jeugdzorg. Juist voor de inwoners die zonder steun van de overheid het niet alleen redden zal de gemeente daarmee een nog meer belangrijke rol moeten vervullen.

De verwachtingen over de bijdragen van de overheid aan dat alles lijken te stijgen, tegelijk met de emancipatie van het individu. Maar het uitgangspunt 'ieder voor zich' staat haaks op 'de boel bij elkaar willen houden'. Het college van Wakker Emmen, PvdA en CDA wil bijdragen aan een samenleving waarin individuele vrijheid en het behouden van maatschappelijke samenhang in een goede verhouding tot elkaar staan. Daarbij willen wij aansluiten bij wat er onder de inwoners van Emmen leeft en op zoek gaan naar verbinding.

Inhoudsopgave

1. De decentralisaties in het sociale domein (3D's)	7
2. Centrumvernieuwing Emmen (CVE)	9
3. Inwoners en Bestuur	11
4. Economie en Werkgelegenheid	13
5. Veiligheid	14
6. Onderwijs en Jeugd	15
7. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid	18
8. Sport en Cultuur	21
9. Openbaar Gebied/Verkeer en Vervoer	22
10. Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	23

1. De decentralisaties in het sociale domein (3D's)

De nieuwe Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Participatiewet worden van kracht per 1 januari 2015. Met deze wijzigingen worden gemeenten verantwoordelijk voor veel taken binnen het sociale domein. Door de bezuinigingen die het Rijk door heeft gevoerd zullen wij deze uitbreiding van taken moeten uitvoeren met minder budget. Meer beleidsruimte biedt kansen en mogelijkheden voor vernieuwing. Minder budget vraagt om kostenbesparende ingrepen, zonder dat daarmee de continuïteit en kwaliteit van sociale dienstverlening aan kwetsbare mensen in het geding komt. Dat is de uitdaging, waar wij samen met alle betrokken instanties en inwoners, voor staan. Betaalbare, toegankelijke en bereikbare ondersteuning voor iedereen die dit nodig heeft, is daarbij onze inzet.

Gereed zijn voor de uitvoering van de nieuwe wetgeving (1 januari 2015) heeft de prioriteit en we voeren daartoe het vastgestelde beleid uit. Naast het borgen van continuïteit in de domeinen is van meet af aan inzet nodig op vernieuwing en innovatie.

Alle onderdelen die samen de decentralisaties in het sociale domein omvatten brengen wij onder in één begrotingsprogramma. In februari 2014 heeft de gemeenteraad van Emmen een aantal kaders vastgesteld voor continuïteit en vernieuwing in het sociale domein. Deze kaders gelden voor ons als uitgangspunt bij het uitvoeren van de drie decentralisaties. Het gaat daarbij om de volgende kaders:

- Iedere Emmenaar doet mee naar vermogen.
- De gedecentraliseerde taken worden gebiedsgericht georganiseerd en uitgevoerd.
- Nieuwe, gedecentraliseerde taken en verantwoordelijkheden op grond van de Jeugdwet, de WMO en de Participatiewet, worden uitgevoerd met het totaalbudget dat daarvoor door het rijk beschikbaar wordt gesteld.
- De gedecentraliseerde taken bestaan zo veel mogelijk uit vrij toegankelijke, algemene voorzieningen. De toegang (voormalige indicatiestelling) tot niet vrij toegankelijke voorzieningen wordt in principe extern georganiseerd.
- Continuïteit van jeugdzorg en WMO-ondersteuning worden gegarandeerd op grond van de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.
- Bij inkoop en contractering zijn regionale samenwerking, kwaliteit en betrokkenheid van de huidige leveranciers van maatschappelijke dienstverlening het uitgangspunt.

(Jeugd)zorg en Welzijn

Binnen de financiële middelen die het Rijk beschikbaar stelt, streven wij naar een optimum waarbij de menselijke maat en de kwaliteit van zorg en ondersteuning centraal staan. Professionele (jeugd) zorgtaken in de uitvoering worden in beginsel uitbesteed. Besparing zoeken wij in de 'bezorgkosten'; wij willen verspilling binnen het systeem tegengaan. De komende twee jaar benutten we om te komen tot een toekomstbestendige uitvoering van de ondersteuning, zo dicht mogelijk bij de mensen. Daarbij gelden voor ons de volgende uitgangspunten:

- De inwoners en de menselijke maat staan centraal en de kwaliteit van zorg is leidend.

- Betaalbare, toegankelijke en bereikbare zorg voor iedereen.
- Op basis van de nieuwe WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) wordt een betaalbaar en samenhangend pakket aan voorzieningen geboden.
- Inzetten op een toekomstbestendige uitvoering van de WMO.
- De overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg dient, waar van toepassing, zonder problemen te verlopen.
- Het uitgangspunt is gezondheidsbevordering in een samenwerking van de gemeente met wijkverpleegkundigen, ziekenhuis en zorgverzekeraars.
- De aanwezigheid van het Scheperziekenhuis is essentieel voor het waarborgen van een goede zorginfrastructuur voor de inwoners van de gehele regio.

Aanpakken en doen!

- Zorg wordt georganiseerd zo dicht mogelijk bij de mensen en op het schaalniveau van dorpen en wijken. De opgedane ervaringen binnen Emmen Revisited dienen daarbij als basis.
- Ondersteuningsaanvragen op grond van de WMO worden snel en duidelijk behandeld.
- Richting de Rijksoverheid wordt ingezet op een lobby waarbij wordt gepleit voor voldoende middelen voor het kunnen organiseren van het zorgstelsel.
- Er wordt samengewerkt in teams (gebied/dorp/wijk) waarbinnen huishoudelijke en persoonlijke ondersteuning en begeleiding vertegenwoordigd zijn. Deze teams spelen een belangrijke rol ten aanzien van vroegtijdige signalering van problemen.
- Creatief meedenken over oplossingen voor het huisartsentekort.
- Inzetten op meer gezondheidscentra waar artsen, apothekers, maatschappelijk werkers en andere medici uit de eerstelijnsgezondheidszorg samenwerken voor patiënten in hun wijk of dorp. De gemeente ondersteunt een dergelijke gebiedsgerichte aanpak.
- Bevordering samenwerking en ontwikkeling van gezondheidscentra in dorpen en wijken.
- Actief preventiebeleid, gericht op alcoholgebruik, drugsgebruik en overgewicht.
- Stimulering van bewegen, gezond eten en alcoholmatiging. Jeugd is hierbij een belangrijke doelgroep.

Participatie

Iedereen doet naar vermogen mee, is voor ons een belangrijk uitgangspunt. Dit kan zijn via werk, een participatiebaan, vrijwilligerswerk of dagbesteding. Naast het bevorderen van de werkgelegenheid, voeren wij een activerend sociaal beleid. Een bijstandsuitkering is een tijdelijke voorziening. Van mensen die daarvan gebruik maken mag worden gevraagd actief te zoeken naar een nieuwe baan en/of opleiding. Als dat niet lukt dan kijken we naar de mogelijkheden voor het leveren van een tegenprestatie aan de maatschappij. Een tegenprestatie die in principe reguliere arbeid niet mag verdringen. Het minimale beleid biedt een vangnet voor als het tegenzit. In het bijzonder moet dit kinderen een steun in de rug geven om mee kunnen doen.

Aanpakken en doen!

- Armoedebestrijding heeft de continue aandacht.
- Het geldende minimale beleid wordt onverkort voortgezet.
- Het niet meewerken aan een traject (accepteren van een fatsoenlijk werkaanbod, het leveren van een tegenprestatie, het niet nakomen van afspraken, etc.) betekent korting op de uitkering.
- Fraudebestrijding en handhaving is een vanzelfsprekendheid.
- Op het gebied van (problematische) schulden is samenwerking nodig tussen bijvoorbeeld woningcorporaties, nutsbedrijven en zorgverzekeraars. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor vrijwilligers als het gaat om signalering en ondersteuning.
- Opzetten van meer schulddienstverleningstrajecten voor kleine ondernemers.
- Optimale inzet van Social Return on Investment.
- Extra inzetten op leerwerkplekken voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt zoals leerlingen van de Praktijkschool en de Thriantaschool.

Wij willen met werkgevers komen tot een Regionaal akkoord over de beschikbaarheid van werkplekken voor mensen die aanspraak maken op de voorzieningen die de Participatiewet biedt.

De gemeente Emmen vervult daarbij een voorbeeldfunctie. Wij blijven zorg dragen voor de beschikbaarheid van beschut werk. Wij zullen ons de komende tijd buigen over de manier waarop wij dit vorm gaan geven. Hierbij willen wij de bestaande infrastructuur optimaal benutten.

- Sluitende aanpak werkervaringsbanen, participatiebanen en tegenprestatie. De Rijksmiddelen die beschikbaar zijn voor beschutwerk-plekken worden ook onverkort besteed aan beschut werk.
- Meer maatwerk leveren door het bevorderen van de samenwerking tussen instanties.

Zelfredzaamheid

Een belangrijke rol is weggelegd voor de eigen kracht, familie en andere netwerken. Daar waar nodig wordt dit ondersteund met professionele hulp. Mantelzorgers kunnen onverkort rekenen op waardering en steun. Onze inzet is gericht op de volgende doelen:

- Ondersteuners van mantelzorgers worden in staat gesteld mantelzorgers op te zoeken en te helpen met praktische oplossingen.
- Jonge en oudere mantelzorgers worden extra ondersteund zodat zij ook zoveel mogelijk hun eigen leven kunnen blijven leiden.
- Bij re-integratieverplichtingen wordt rekening gehouden met specifieke mantelzorgtaken. Werkgevers worden geïnformeerd hoe zij op de beste manier om kunnen gaan met mantelzorgtaken van werknemers.
- Mantelzorgers worden ondersteund met zogeheten 'respijtzorg' (tijdelijk overdragen mantelzorgtaken aan een ander).

De mate van ondersteuning binnen (delen) van de gedecentraliseerde taken is een vraaggericht proces en daarom onderhevig aan fluctuaties. Binnen het sociaal deelfonds zullen we daarom overgaan tot het instellen van een egalisatiefonds waarbij een eventueel overschot in enig jaar benut kan worden voor een mogelijk tekort in enig ander jaar. Op deze wijze kunnen fluctuaties worden opgevangen.

2. Centrumvernieuwing Emmen (CVE)

CVE versterkt de economische ontwikkeling van de gemeente Emmen en de regio; CVE fungeert als vliegwiel voor de versterking van de sociaaleconomische en maatschappelijke infrastructuur. Wij zetten onverminderd in op de ambitie om het centrum van Emmen op te waarderen en de uitstraling te geven om de publiekstrekker te worden die we voor ogen hebben. Het programma Centrumvernieuwing Emmen (CVE) bevindt zich voor een belangrijk deel in de uitvoeringsfase. Wij vinden het van belang dat projecten die al in uitvoering zijn genomen volgens planning worden afgerond. Het financiële voordeel op de aanbesteding van het theateronderhoud wordt benut voor het vormen en voeden van het Stimuleringsfonds Dorpen & Wijken (zie voor een nadere toelichting op dit fonds: hoofdstuk 3 - Inwoners en Bestuur). Besparingen die worden gerealiseerd op infrastructurele projecten (GVVP) zetten wij in voor de verdubbeling van de N862 (Emmen – Klazienaveen).

Mensenpark

De huidige locatie van het Dierenpark Emmen zal conform de uitgangspunten, waartoe op basis van de visie 'Spoorzoeken' in 2007 is besloten, een openbaar toegankelijk, groen wandel- en beleefpark blijven en ook als zodanig worden ingericht. Het beeld dat wij daarbij voor ogen hebben is een park dat ook een ideale plaats is voor het houden van kleinschalige (culturele) evenementen. Wij blijven ons inspannen om een verdere ontwikkeling van de locatie door een geschikte externe investeerder gerealiseerd te krijgen. Investerings van gemeentezijde m.b.t. bouw- en/of woonrijp maken zullen pas dan plaatsvinden wanneer er sprake is van investeringen door derden. Bij mogelijke toekomstige ontwikkeling van het park blijven de uitgangspunten zoals genoemd in de visie 'Spoorzoeken' onverkort overeind. Dat wil zeggen dat wij inzetten op:

- attractiewaarde aan het centrum toevoegen;
- het openbare en groene karakter handhaven;
- bouwen waar huidige gebouwen staan, voornamelijk langs de randen, zonder hoogbouw;

- flexibele functionele invulling;
- een uitwerkingsthema kiezen met architectonische uitstraling.

Theater

Het theater is een belangrijke (publieks)trekker en is beeldbepalend voor de ontwikkeling van het centrum. Het voorziene budgettaire voordeel op de kosten voor het onderhoud en mogelijk nog te realiseren voordelen op het onderhoud benutten wij voor de vorming en voeding van het Stimuleringsfonds Dorpen & Wijken.

Bereikbaarheid

Wij willen, in nauwe afstemming met de provincie Drenthe, de verdubbeling van de N862 Emmen-Klazienaveen met voorrang realiseren. Hiertoe zullen wij met de provincie in overleg gaan over herijking van en prioriteitsstelling binnen het 'bereikbaarheidspakket'. Het aanbestedingsvoordeel op de Hondsrugwegtunnel, samen met de besparing die wij realiseren op de overige bereikbaarheidsprojecten, willen wij inzetten voor deze verdubbeling. Onderdelen binnen CVE die te maken hebben met parkeren staan benoemd in hoofdstuk 9 Openbaar Gebied/ Verkeer en Vervoer.

3. Inwoners en Bestuur

De inwoner staat centraal. Wij willen gehoor geven aan de wens van de samenleving door maatschappelijke initiatieven te ondersteunen en onnodige regels los te laten. De gemeentelijke organisatie richt zich op samenwerking en samenspraak met de inwoners. Vraaggerichtheid, flexibiliteit en pro-activiteit zijn daarbij kernbegrippen die in een continu proces van verandering centraal staan. De gemeente participeert waar mogelijk in initiatieven van bewoners (overheidsparticipatie in plaats van inwonerparticipatie). Daarbij gaat de gemeente haar rol als beslisser en steller van kaders niet uit de weg.

De gemeente Emmen bestaat uit vele kernen. Vitale dorpen en wijken zijn van essentieel belang voor de leefbaarheid en het voorzieningenniveau. Voor ieder dorp en iedere wijk is een aantrekkelijk centrum en een prettige woon- en leefomgeving in de buurten daarbij van groot belang. Wij zullen de komende periode alle zeilen bijzetten om in de diverse dorpen en wijken verpaupering tegen te gaan. Wij willen hierbij de regie op ons nemen om samen met derden te komen tot renovatie en vernieuwing. Voor benodigde cofinanciering stellen wij het Stimuleringsfonds Dorpen & Wijken in van tenminste € 5 miljoen. Door middel van het fonds zal het eenvoudiger zijn om cofinanciering mogelijk te maken.

Aanpakken en doen!

- Investeren in de leefbaarheid en vitaliteit van dorpen en wijken in samenspraak met de bewoners.
- Een leidende en regisserende rol voor de gemeente.
- Inzichtelijk maken welke prioriteiten in de bestaande wijken en dorpen binnen de gemeente worden gesteld. In deze bestuursperiode doen wij voorstellen hier omtrent.

De leefbaarheid in dorpen en wijken staat centraal. Wij willen investeren in maatwerkoplossingen en ondersteunen initiatieven van EOP's, bewoners en verenigingen.

Aanpakken en doen!

- Inwoners en maatschappelijke organisaties betrekken bij de totstandkoming van beleid en hebben daarbij een volwaardige rol.
- Besturen op basis van maatschappelijk draagvlak. We realiseren ons dat doorlooptijden daarbij langer kunnen worden.
- Helder en begrijpelijk communiceren met inwoners, bedrijven, verenigingen en maatschappelijke instellingen.
- Investeren in leefbaarheid en vitaliteit in dorpen en wijken, in samenspraak met de inwoners.
- Denken in mogelijkheden. Zoeken naar de 'ja' om initiatieven vanuit de samenleving te ondersteunen.
- Inzichtelijk maken welke prioriteiten in de dorpen en wijken worden benoemd en voorstellen doen voor maatwerkoplossingen.
- Beschikbaar stellen van financiële middelen om initiatieven uit dorpen en wijken te ondersteunen. Ontschotting en herijking van bestaande budgetten zijn daarbij aan de orde. De methodiek van 'Emmen Revisited' dient daarbij als basis.

- We streven naar een laagdrempelige ombudsfunctie waar inwoners terecht kunnen met vragen, opmerkingen en klachten.
- Bezien of het opzetten van een Gemeentemonitor een bijdrage kan leveren als middel om te peilen of inwoners tevreden zijn over de mate van betrokkenheid bij het totstandkomen en uitvoeren van het gemeentelijk beleid en hun rol daarin.
- Het, in een nader te bepalen vorm, instellen van een collegespreekuur.

4. Economie en Werkgelegenheid

Wij blijven investeren in de toekomst van een kwalitatief complete, attractieve en vitale gemeente. Een gemeente die tegemoet komt aan de steeds hogere eisen die bewoners, bedrijven, instellingen en bezoekers stellen aan de woon- en werkomgeving, aan onderwijs, culturele en andere voorzieningen en aan sport- en recreatiemogelijkheden. Een gemeente die economisch vitaal is en werk biedt aan wie dat zoekt. Wij ondersteunen en benutten kansrijke sectoren. Wij werken nauw samen met het onderwijs en het bedrijfsleven voor het versterken van de arbeidsmarkt.

Ondernemers die zich in de gemeente willen vestigen en ondernemers die willen uitbreiden kunnen rekenen op een klantgerichte houding van de gemeente, goede bereikbaarheid, de aanwezigheid van uitgeefbare bedrijfskavels en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat; kortom een uitstekend vestigingsklimaat. Voor het vergroten van de (naams)bekendheid van de gemeente blijven we gebruik maken van de stichting Marketing Regio Emmen naast activiteiten via 'Emmen op Kop'.

Contacten van de Emmer gemeenschap met de internationale omgeving zijn belangrijk voor de economie en werkgelegenheid, maar raken ook thema's als participatie, onderwijs en sport. Daarom is het blijven stimuleren van bewustwording van de Emmer gemeenschap voor de internationale omgeving en inhoudelijk samenwerken met partners buiten Nederland van groot belang.

Aanpakken en doen!

- Onze kracht ligt in industrie, techniek en logistiek.
- Een robuuste en evenwichtige regionale economische structuur.
- Ondersteunen en stimuleren van kansrijke sectoren, bijvoorbeeld bio-based economy, chemie, energie, recreatie en toerisme, logistiek en transport.
- Een wervende productieomgeving voor meer bedrijven.
- Inzetten op kennis en innovatieontwikkeling.
- Een florerende kennis- en netwerkeconomie met goed lopende verbindingen tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor een adequate afstemming van vraag naar en aanbod op de arbeidsmarkt.
- Stimuleren van economische samenwerking over de Duitse grens.
- Vergroten exportkansen.
- Inzetten op verdubbelen weg Klazienaveen – Emmen en spoorlijn Emmen – Zwolle.
- Inzetten op buitenlandse acquisitie.
- Het aanbieden van voldoende aantrekkelijke bedrijventerreinen.
- Revitalisering van bestaande bedrijventerreinen vóór aanleg van nieuwe of uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen.
- Geen grootschalige winkelcomplexen op bedrijventerreinen
- Verbeteren mogelijkheden voor breedbandinternet en mobiele telefonie.
- Stimuleren van creatieve hotspots voor jonge, startende ondernemers in samenwerking met onderwijsinstellingen.
- Samen met het bedrijfsleven een Ondernemersfonds opzetten om de aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen te vergroten.
- Optimaliseren van het aanbestedingsbeleid ten gunste van lokale en regionale ondernemers, waaronder kleine zelfstandigen.
- Een ruime bekendheid van Emmen bij ondernemers, consumenten en toeristen, als uitstekende plek voor ondernemen, winkelen en (dag)toerisme.
- Een actief promotie- en (regio)marketingbeleid.

- Een aansprekend evenementenbeleid.
- Versterken van het toeristisch 'totaalproduct' Emmen door stimulering van samenwerking. Een voorbeeld is de ontwikkeling van een 'Emmen beleef het-pas', krijgen bezoekers toegang tot diverse voorzieningen in de gehele gemeente.

5. Veiligheid

In de eigen leefomgeving moet iedereen zich veilig voelen. Samen zijn we verantwoordelijk voor de leefbaarheid van dorpen en wijken. Goede buurtcontacten, voldoende voorzieningen en een goed onderhouden openbare ruimte zijn daarbij van essentieel belang. Iedereen heeft hierin zijn rol. Zo behoren de zorg voor veiligheid van burgers en de effectieve rampen- en criminaliteitsbestrijding tot de kerntaken van de overheid waarbij het beleid in eerste instantie is gericht op preventie. Brandweer en politie moeten - ondanks dat ze zijn geregionaliseerd respectievelijk genationaliseerd - lokaal beschikbaar, herkenbaar en toegankelijk zijn. Wijkagenten hebben hierin een grote rol. Zij dienen als aanspreekpunt, bemiddelaar en handhaver. Maar ook hier kunnen burgers een eigen bijdrage leveren. Burgernet bijvoorbeeld, zet burgers in bij het waarborgen van de veiligheid in de woon- en werkomgeving.

Criminaliteit, overlast en verloedering hebben een negatieve invloed op het gevoel van veiligheid en op de leefbaarheid. Wij staan voor een harde aanpak van zaken die de veiligheid en de leefbaarheid aantasten. Samen zijn we verantwoordelijk voor de leefbaarheid in onze woonplaats.

Aanpakken en doen!

- Ondersteunen van Burgernet waardoor inwoners ook zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen.
- Aanpakken van vervallen panden en tuinen en inzetten op adequate aanpak van overlast. Wij maken hier gerichte afspraken over met projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties en politie.
- Verkeersveilige buurten en wijken.
- Onderzoek naar mogelijkheden voor verbeteren van de verkeersveiligheid rond scholen.
- Wij handhaven het coffeeshopbeleid en de daarin vervatte beperking van het aantal coffeeshops.

6. Onderwijs en Jeugd

Elk kind heeft recht op kansen om zich te ontwikkelen en talenten te benutten. Dit zowel op school als thuis, ongeacht het gezin of de buurt waar ze in opgroeien. Vroeg beginnen is het uitgangspunt. Wij willen maximaal kansen bieden aan jongeren om hun opleiding af te sluiten met een diploma dat goed perspectief biedt op werk en stimuleren om daarbij de juiste opleidingskeuze te maken. Daarnaast is er extra inspanning nodig om onderwijsachterstanden tegen te gaan om zo voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Wij zetten in op de vorming van integrale kindcentra, voor kinderen van 0 tot 12 jaar, gericht op opvang, onderwijs en opvoedondersteuning. Via scholen kunnen kinderen vroegtijdig in aanraking worden gebracht met kunst en cultuur. Daarbij is een rol weggelegd voor de brede-school-ontwikkeling.

Het is van belang om aantrekkelijk te zijn voor jongeren; tijdens de opleiding, maar ook om hier te blijven wonen en werken. Wij zetten daarom volop in op werkgelegenheid en hebben daarbij extra aandacht voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Ook hoger opgeleide jongeren willen wij aan de regio binden. Hiervoor is het hoger onderwijs van strategisch belang en als gemeente zullen we daar waar dat mogelijk is een positieve bijdrage leveren. Wij willen HBO opleidingen waarmee onze jongeren goed beslagen ten ijs de arbeidsmarkt op kunnen. We zetten ons ook in om HBO opleidingen naar Emmen te halen, waarmee het onderwijs optimaal moet gaan aansluiten op onze kansrijke sectoren. Hierdoor zijn we beter in staat om jongeren aan onze gemeente te binden.

Binnen het onderwijs verenigt de gemeente twee functies in zich. Enerzijds is zij samen met de onderwijspartners verantwoordelijk voor onderwijsbeleid gericht op goede kwaliteit van het onderwijs ongeacht godsdienst of levensbeschouwing. Zij biedt hiermee perspectief aan jongeren, met kansen voor de toekomst. Anderzijds is de gemeente eindverantwoordelijk voor het openbaar primair onderwijs en garandeert de kwaliteit en de toegankelijkheid van het openbaar primair onderwijs in zoveel mogelijk dorpen en wijken. Met het oog op demografische ontwikkelingen is samenwerking tussen scholen noodzakelijk, zodat in de dorpen en wijken de onderwijskwaliteit kan worden gehandhaafd. Dit kan tot gevolg hebben dat de diverse levensbeschouwelijke vormen in het onderwijs moeten samenwerken in één school. Dit is een verantwoordelijkheid van alle onderwijsaanbieders en ouders gezamenlijk. De twee functies die de gemeente in zich heeft zullen in bestuurlijke zin gespreid worden over twee portefeuilles.

Op 1 augustus 2014 wordt de Wet passend onderwijs ingevoerd. Schoolbesturen dienen zorg/ondersteuning aan te bieden die past bij de (ondersteunings-)behoefte van het kind. Alle schoolbesturen zijn verplicht zich aan te sluiten bij een samenwerkingsverband. Kinderen moeten zoveel mogelijk in hun eigen buurt en tussen buurtgenoten naar school kunnen gaan; onderwijs op maat passend bij de behoefte van het kind. Zo weinig mogelijk kinderen zouden aangewezen moeten zijn op speciaal onderwijs.

Primair Onderwijs

Aanpakken en doen!

- Kwalitatief goed onderwijs dichtbij staat centraal en is essentieel voor de leefbaarheid in dorpen en wijken.
- Scholen spelen samen met andere organisaties een centrale rol in het dorp of de wijk en dragen hierdoor bij aan leefbare buurten.
- Integrale kindcentra voor opvang, onderwijs en opvoedondersteuning van kinderen van 0 tot 12 jaar.
- Beschikbare middelen voor onderwijshuisvesting zetten wij in voor kwalitatief goede schoolgebouwen.
- Krachtig aanpakken van discriminatie en pesten.

Passend onderwijs

Aanpakken en doen!

- Elke school biedt basisondersteuning.
- In de regio zijn scholen die een passend aanbod kunnen bieden voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag.
- Er zijn binnen het onderwijs adequate zorgstructuren waarbij wordt samengewerkt aan een integrale benadering van kind en gezin.

Beroepsonderwijs

Tussen beroepsonderwijs en het regionale bedrijfsleven moet samenwerking een vanzelfsprekendheid worden. Via deze samenwerking kan op een goede manier invulling gegeven worden aan de stage- en werkplekken.

De aanwezigheid van MBO en HBO in de gemeente is van groot belang voor jongeren en voor het bedrijfsleven. Behoud van deze opleidingen is van essentieel belang.

Aanpakken en doen!

- Vroegtijdig schoolverlaten is onacceptabel.
- Jongeren onder de 27 jaar volgen onderwijs en behalen een startkwalificatie. Ze volgen onderwijs, hebben een baan of combineren onderwijs met werk.
- Er wordt ingezet op het aanbieden van beroepsopleidingen die gericht zijn op de behoefte van de regio.
- Er is sprake van actieve samenwerking tussen gemeente, onderwijs en bedrijfsleven (MBO/ROC en HBO).

- Bevorderen van voldoende stageplekken bij het regionale bedrijfsleven voor MBO'ers.
- Bevorderen van BBL-plaatsen.
- Het ondersteunen van initiatieven waardoor beroepsopleidingen beter aansluiten op de behoefte op de arbeidsmarkt. In dit kader starten met een project dat zich richt op deze aansluiting (project Bewust Opleiding Kiezen).
- Initiatieven vanuit het MBO en HBO voor opleidingen die de arbeidsmarkt en kansrijke sectoren in de regio versterken zullen we krachtig ondersteunen.
- Ondersteunen van initiatieven voor het ontwikkelen van HBO-Masteropleidingen door Stenden Hogeschool.

Jeugd-en jongerenbeleid

Om jongeren te binden aan de gemeente Emmen is het van belang dat het positieve beeld van het leven, wonen en werken in de gemeente Emmen wordt uitgedragen. Wij zetten daarom in op een actief evenementenbeleid. Een bruisende gemeente waarvoor jongeren veel te doen is. Hiervoor denken wij pro-actief mee met organisatoren van nieuwe en bestaande evenementen. Evenementen zijn van korte duur, maar voorzieningen moeten het hele jaar er zijn voor onze jongeren. Wij willen ideeën en voorzieningen die vanuit de jongeren worden ontwikkeld ondersteunen. Voor Nieuw-Schoonebeek kan dit een hele andere voorziening zijn dan voor de wijk Angelslo.

Wij willen niet van bovenaf besluiten opleggen, maar ideeën van jongeren van onderaf begeleiden. Onze jongeren kunnen rekenen op actieve ondersteuning vanuit de gemeente. Met en door jongeren plannen realiseren voor een aantrekkelijk gemeente. Hierbij is ons uitgangspunt dat we willen werken aan een klimaat waarbij de ruimte wordt geboden aan jongeren en we ons inzetten om jongeren te binden aan onze gemeente. Hiervoor is het noodzakelijk dat we investeren in de aantrekkelijkheid van onze gemeente.

Aanpakken en doen!

- Evenementen ondersteunen en werken aan een bruisende gemeente Emmen.
- De ruimte bieden aan onze jeugd en in samenspraak met jongeren voorzieningen realiseren.
- De komende periode investeren in de aantrekkelijkheid van onze gemeente en ervoor zorgen dat we beter in staat zijn onze jongeren te binden aan de gemeente Emmen.
- Samen met GGD, scholen en maatschappelijke organisaties en verenigingen ontwikkelen wij projecten om overgewicht tegen te gaan en jongeren bewust te maken van de risico's van alcohol en drugs.
- Terugdringen van gehoorbeschadiging als gevolg van concertbezoek.

7. Bouwen, Wonen en Duurzaamheid

Duurzame energie

Wij zijn ons bewust van de noodzaak om vormen van duurzame energie te ontwikkelen en in te zetten. Het klimaat verandert en de voorraad fossiele brandstoffen is eindig. Dat ook Nederland, de provincie Drenthe en de gemeente Emmen hun aandeel moeten leveren in de ontwikkeling van een duurzame energievoorziening is evident. In de vorige bestuursperiode heeft de gemeente er naar gestreefd zelf de regie te houden over de mogelijke plaatsing van windmolens. Vanuit die context zijn afspraken gemaakt met de provincie. Inmiddels zijn er vanuit Rijk en provincie nieuwe beleidslijnen uitgezet. Wij willen nu de balans opmaken en het gesprek aangaan met de hogere overheden over het vervolg. Wij zijn ons er daarbij van bewust dat onze inwoners zich zorgen maken over de effecten van windmolens op hun gezondheid en op de eigen woonomgeving.

Aanpakken en doen!

Wij gaan met de provincie het gesprek aan over windmolens in onze gemeente, waarbij onze inzet is een windmolenvrije gemeente. Daar waar windmolens geplaatst moeten worden, bijvoorbeeld door aanwijzing van Rijk en provincie, willen wij zelf de regie voeren op de gebieden waar plaatsing is voorzien en op de

voorwaarden waaronder geplaatst moet worden.

Onze uitgangspunten zijn daarbij:

- Zo weinig mogelijk hinder voor omwonenden en geen schade voor de volksgezondheid.
- Geen plaatsing binnen 1.500 meter van woningen.
- Mogelijke opbrengsten voor de gemeente zullen aan een gebiedsontwikkelfonds worden toegevoegd.

Bouwen en wonen

Het groene karakter en de eigen identiteit van de verschillende kernen in de gemeente dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente. Betaalbaar, met goede en goed bereikbare voorzieningen, in een buurt die schoon, heel en veilig is. De gemeente is mede verantwoordelijk voor de voorraad van voldoende en goede woningen. Daarom blijft een belangrijke opgave voor de komende jaren het verbeteren van de kwaliteit en samenstelling van de huidige woningvoorraad. Investerings in de vitaliteit en leefbaarheid van de woonomgeving willen wij uitvoeren in samenspraak met bewoners. Ten aanzien van initiatieven van bewoners denken wij in mogelijkheden en kansen. Wij zoeken naar de 'ja' om bewonersinitiatieven te ondersteunen (zie ook hoofdstuk 3 – Inwoners en Bestuur).

Aanpakken en doen!

- Bouwvergunningen worden snel en doelmatig afgehandeld. Daarbij zijn korte lijnen tussen inwoners en de gemeente essentieel.
- In dorpen en wijken worden voldoende en passende levensloopbestendige en seniorenwoningen geboden.
- In prestatieafspraken met corporaties zijn wij scherp op afspraken rond de voorraad sociale huurwoningen en de kwaliteit daarvan.
- Complexen en huurwoningen worden niet gesloopt als de noodzaak daartoe niet helder is.
- Verpaupering van de leefomgeving wordt tegengegaan.
- Gericht kijken naar de mogelijkheden voor de uitbreiding van welstandsluwe gebieden.
- Wij beoordelen nut en effect van selectieve maatregelen om woningbouw te stimuleren.
- Meer richten op inbreiding dan op uitbreiding.
- Verruiming flexibele bouw mogelijkheden buitengebied in combinatie met vraagstukken rond mantelzorg.
- Versterking en behoud van het eigen culturele en historische erfgoed. Bij planontwikkeling dient aandacht te zijn voor het ontwikkelen van 'nieuw erfgoed' (onderscheidende en kenmerkende architectuur).

Duurzaamheid

Ten aanzien van duurzaamheid willen wij onze verantwoordelijkheid nemen. We moeten bewust omgaan met onze leefomgeving door deze schoon en gezond te houden. De gemeente geeft het goede voorbeeld en stimuleert bedrijven en inwoners bij te dragen aan een duurzame gemeente. De komende periode zullen wij daarom blijvend inzetten op het renoveren en energiezuiniger maken van woningen.

Aanpakken en doen!

- Bij nieuwbouw wordt het principe van duurzaamheid toegepast.
- Verduurzamen van woningen en gebouwen door middel van isolerende en energiebesparende maatregelen, ook voor gemeentelijke gebouwen. Daarbij stimuleren van het gebruik van alternatieve vormen van energie zoals zonne-energie en geothermie.
- Voor bestaande woningen, waar van toepassing, inzetten op renovatie en energiebesparende maatregelen. Hiermee onder meer te beogen de woonlasten te verlagen.
- Uitvoeren van het Aanvalsplan Bouwen, Duurzaamheid en Jeugdwerkloosheid en actief toezien op het verbeteren van de energiezuinigheid van bestaande woningen.
- Stimuleren van initiatieven om elektrische oplaadpunten aan te leggen voor elektrische auto's en hybrides.
- Blijven inzetten op bronscheiding. Het uitgangspunt van tweewekelijks legen van de grijze en de groene container blijft gehandhaafd.

8. Sport en Cultuur

Sport en cultuur zijn elementen die bijdragen aan een prettig woon- en leefklimaat. Enerzijds om actief aan deel te (kunnen) nemen en anderzijds om van te genieten als toeschouwer of bezoeker. Het betreft dus zowel activiteiten als voorzieningen. Sportieve en culturele evenementen en festivals dragen bij aan een goed woon- en leefklimaat.

Sport

Sport is gezond, verbindt mensen en heeft een belangrijke sociale functie in onze samenleving. Sport draagt bij aan een gezonde levenshouding. Het houdt mensen actief en voorkomt overgewicht. Sportverenigingen vervullen een wezenlijke maatschappelijke functie en zijn in veel dorpen en wijken het sociale cement van de samenleving.

Aanpakken en doen!

- Het actief bevorderen van sportbeoefening. Alle kinderen maken kennis met sport op en buiten school.
- Via sportverenigingen wordt sportbeoefening gepromoot en geïnitieerd.
- Tarieven voor sportvelden, -hallen en -zalen worden in 2015 en 2016 bevroren (geen stijging) en stijgen vanaf 2017 ten hoogste met het inflatiepercentage.
- Ondersteuning van sport- en culturele verenigingen om hun sociale functie verder te ontwikkelen, waarbij eveneens de verbinding gelegd wordt met scholen, buitenschoolse opvang, welzijn, jeugdzorg, wijkcentra en/of dorpshuizen. De combinatiefunctionarissen vervullen daarbij blijvend een belangrijke rol.
- Inzetten op multifunctioneel gebruik van sportparken en -accommodaties.
- Ontwikkeling van een actief topsportbeleid, gericht op ondersteuning aan topsportverenigingen/-stichtingen en individuele topsporters op de hoogste niveaus van een erkende sportbond in Nederland.
- Continuering van talentondersteuning om regionale toppers en talenten en die niet worden ondersteund door NOC-NSF o.a. middels RTC 's mogelijkheden te bieden in de eigen regio.

Cultuur

Kunst en cultuur bieden inspiratie en dragen bij aan ontplooiing van mensen en participatie aan de samenleving. Kinderen moeten al op jonge leeftijd in aanraking komen met sport en kunst en cultuur. Met de realisatie van het nieuwe theater wordt een grote impuls gegeven aan het culturele klimaat en de aantrekkingskracht van Emmen als (be)leef- en vestigingsplaats. Multifunctioneel gebruik van accommodaties is het uitgangspunt. Culturele en recreatieve voorzieningen dienen laagdrempelig te zijn.

Aanpakken en doen!

- Kunst en cultuur krijgen een prominente plek in de brede schoolontwikkeling.

- Ontwikkeling van culturele activiteiten in dorpen en wijken en ter gelegenheid van de realisatie van het nieuwe theater in het kader van Emmen als 'Culturele gemeente van Drenthe' in 2015 en 2016.
- Versterking van de culturele sector met een museale voorziening.
- De gemeente levert een bijdrage aan laagdrempelige, toegankelijke en bereikbare cultuureducatie.
- We blijven investeren in cultuureducatie, talentontwikkeling en cultuurparticipatie. We faciliteren een adequate infrastructuur om dit mogelijk te maken.
- Cultureel ondernemerschap wordt verder gestimuleerd.

9. Openbaar Gebied/Verkeer en Vervoer

Openbaar Gebied

Voorzieningen om elkaar te ontmoeten zijn onmisbaar (bijvoorbeeld speelplaatsen, voetbalveldjes). Dergelijke voorzieningen dragen bij aan de leefbaarheid van iedere buurt. Wij willen in samenspraak met bewoners programma's opstellen over de inrichting van het openbaar gebied in dorpen en wijken. Inwoners willen trots zijn op hun woonomgeving. Deze is schoon, heel en veilig. We gaan samen met de inwoners prioriteiten stellen voor het onderhoud van hun woonomgeving. Hierbij horen ook afspraken over wat van de gemeente mag worden verwacht en welke bijdrage inwoners zelf leveren.

Aanpakken en doen!

- In overleg met de bewoners nieuwe programma's opstellen voor het openbaar gebied en het tegengaan van verpaupering. Daarbij in samenspraak bepalen wat van de gemeente mag worden verwacht.
- Een adequaat niveau van het groenonderhoud. Daarbij zetten we in op het samen met bewoners onderhouden van het openbaar gebied. Om eventuele knelpunten met betrekking tot achterstallig onderhoud aan te pakken kijken we naar de mogelijkheden voor het instellen van een knelpuntenpot.
- Samen met ondernemers bekijken we de mogelijkheden om beheer van het openbaar gebied op bedrijventerreinen door ondernemers 'in eigen beheer' uit te laten voeren. Dit met als doel het vergroten van de aantrekkelijkheid van de bedrijventerreinen.
- Speelplekken worden mogelijk gemaakt in iedere buurt. De buurt neemt daarbij zoveel mogelijk in samenspraak met de gemeente en binnen de gemeentelijke verantwoordelijkheden het onderhoud van de speelplekken voor haar rekening.
- De gemeente stimuleert de organisatie van een jaarlijkse dag van schoonmaken en bewustwording.

Verkeer en Vervoer

Een goede bereikbaarheid is van groot belang voor de economische ontwikkeling. Voor bedrijven is bereikbaarheid een succesbepalende factor die mede bepaald of men zich in de gemeente Emmen wil vestigen. Voor in de gemeente gevestigde bedrijven is een goede bereikbaarheid een belangrijke succesbepalende factor.

Emmen is een uitgestrekte gemeente met veel kernen die onderling met elkaar verbonden zijn. Dat betekent dat er veel infrastructuur moet worden onderhouden. Een adequaat onderhoud is van belang voor inwoners, maar ook als visitekaartje voor bezoekers, zowel zakelijk als toeristisch.

Parkeren in het centrum van Emmen wordt in zijn geheel opnieuw bezien. In 2014 zal een integraal voorstel voor nieuw parkeerbeleid worden aangeboden aan de raad. Daarbij staan ons de volgende lijnen voor ogen:

- Wij willen opbrengstmaximalisatie door maatregelen te treffen in Emmen-Centrum.
- Langparkeren in het centrum zal zoveel mogelijk ondergronds plaatsvinden; hierbij is het uitgangspunt geen verhoging van tarieven.
- Kort parkeren in het centrum zal zoveel mogelijk bovengronds plaatsvinden op de locaties Klokkenslag, Wilhelminastraat, Marktplein (bij ING) en Willinkplein (huidig parkeerterrein AH). Hierbij is het uitgangspunt dat de tarieven hoger zijn dan voor lang parkeren.

Aanpakken en doen!

- Inzetten op een verbetering van de bereikbaarheid door verdubbeling van de N862 Emmen – Klazienaveen; zie hiervoor ook hoofdstuk 2 'Centrumvernieuwing Emmen', paragraaf 'Bereikbaarheid'.
- Inzetten op het verdubbelen van de spoorlijn Emmen – Zwolle en het goed laten aansluiten van busvervoer.
- Het ondersteunen van de Duitse lobby voor de verdubbeling van de E233 naar Cloppenburg.
- Bevorderen van scheiding tussen fietsers en gemotoriseerd verkeer, waar mogelijk in centra en woon-/werkgebieden.
- Een adequaat onderhoudsniveau van wegen.
- Veilige fietsroutes naar scholen.
- De bouw van een eventuele parkeergarage onder het Willinkplein-Zuid, wordt afhankelijk gemaakt van eventuele ontwikkelingen door derden op deze locatie.
- De parkeerlocatie(s) Kerkhoflaan zal betaald parkeren worden m.n. bedoeld voor dagparkeren en overloop voor piekmomenten.
- Het vergunningparkeren voor bewoners zal verder worden uitgebreid.

10. Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen

Solide gemeentefinanciën, kwalitatief goede medewerkers, optimale dienstverlening en een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering zijn de uitgangspunten voor het middelenbeleid.

Uitgangspunt voor het financieel beleid van de gemeente is een sluitend financieel kader zowel per jaar als in meerjarenperspectief, waarbij structurele uitgaven gedekt worden met structurele inkomsten. Voor investeringen in de ontwikkeling van de gemeente worden actief mogelijkheden gezocht binnen en buiten de begroting. We willen blijvend trots zijn op onze medewerkers. Mede dankzij hen is er al veel bereikt. Onze medewerkers hebben een meedenkende houding. We willen dat onze medewerkers samen met inwoners, bedrijven, organisaties en bestuur kansen zien en deze kunnen vertalen richting mogelijkheden. We gaan er vanuit dat onze medewerkers werken vanuit de houding 'Ja, mits' in plaats van "Nee, want". Wij streven naar een efficiënte en effectieve gemeentelijke organisatie. Dit is een organisatie, en daarmee haar medewerkers, die wendbaar en flexibel anticipeert op veranderende vraag en omstandigheden. Professionaliteit en eigenaarschap zijn hierbij sleutelwoorden voor de grondhouding. . Daarbij blijven wij ons onverminderd tot doel stellen om de lopende bezuinigingstaakstelling te realiseren.

Aanpakken en doen!

- Een jaarlijks sluitende begroting.
- Daling van rijksbijdragen worden in principe niet gecompenseerd met gemeentelijke bijdragen.
- Rekeningresultaten worden benut voor reserveringen ten behoeve van investeringen.
- De grondslagen voor bestaande reserves, fondsen, voorzieningen en volumes worden herijkt.
- Portefeuillehouders zijn budgethouders en in eerste aanleg verantwoordelijk voor het in de begroting door de raad vastgestelde budget.
- Herijken van beleid in plaats van nieuw beleid 'stapelen' op bestaand beleid (nieuw voor oud).
- Ruimte voor nieuw beleid zal in eerste instantie en in hoofdzaak gezocht worden in heroverwegingen binnen het beleidsterrein waar het nieuwe beleid betrekking op heeft.
- Overschrijdingen worden opgevangen binnen het betreffende beleidsterrein; als er sprake is van (andere) meevallers binnen het beleidsterrein, dan zijn deze in te zetten als compensatie voor deze overschrijdingen; meevallers worden niet ingezet voor nieuw beleid.
- Bij investeringen in vastgoed en infrastructurele werken dient gelijktijdig een beheer- en onderhoudsplan te worden gemaakt.
- Subsidies met geen of onvoldoende maatschappelijk nut worden stopgezet en bij onvoldoende kwaliteit van het geleverde worden subsidies verlaagd.
- Huishoudens met een inkomen tot 110% van het bijstandsniveau blijven in aanmerking komen voor kwijtschelding van lokale lasten.
- Voor diensten aan individuele derden (inwoners, organisaties, bedrijven, instellingen) geldt in principe het uitgangspunt kostendekkendheid.
- De OZB wordt in 2015 en 2016 bevroren (geen stijging) en stijgt vanaf 2017 ten hoogste met het inflatiepercentage.
- De gemeentelijke afvalstoffenheffing en de rioolretributie zijn kostendekkend.

- Gedecentraliseerde rijkstaken en taken gerelateerd aan doeluitkeringen worden uitgevoerd cq. ingezet binnen het budget dat het rijk hiervoor beschikbaar stelt.
- De bedrijfsvoering van een organisatie vereist een continue kritische afweging op nut en noodzaak, effectiviteit en efficiency. In tijden waarin inkomsten afnemen is dit nog meer dan anders noodzakelijk.
- Procedures en regels zijn noodzakelijk, stapelen van controle op controle kan niet de bedoeling zijn. Er moet kunnen worden vertrouwd op integer menselijk handelen en nuchter verstand.
- Samenwerking met buurgemeenten op facilitair gebied en specifieke en specialistische dienstverlening en/of deskundigheid, kan bijdragen aan lagere overheadkosten.
- Tegenvallers in grondexploitaties vangen we op door lopende grondexploitaties te optimaliseren of te versoberen.

